

Corona Virüs Bilgilendirme ve Önlem Bilgi Notu

Coronavirus'lar (CoV), soğuk algınlığından Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS-CoV) ve Ağır Akut Solunum Sendromu (Severe Acute Respiratory Syndrome,SARS-CoV) gibi daha ciddi hastalıklara kadar çeşitli hastalıklara neden olan büyük bir virüs ailesidir.

Coronavirus'larzoonotik olup, hayvanlardan bulaşarak insanlarda hastalık yapabilir. Detaylı araştırmalar sonucunda, SARS-CoV'un misk kedilerinden, MERS-CoV'un ise tek hörgüçlü develerden insanlara bulaştığı ortaya çıkmıştır. Henüz insanlara bulaşmamış olan ancak hayvanlarda saptanan birçok Coronavirus mevcuttur.

Coronavirüsler genel olarak dış ortam dayanıklılığı olmayan virüslerdir. Ancak, bugün için COVID19'un bulaştırıcılık süresi ve dış ortama dayanma süresi net olarak bilinmemektedir. Ortamın nem ve sıcaklığına, dışarı atıldığı organik maddenin miktarı, kontamine ettiği yüzeyin dokusu gibi faktörlere göre değişen bir dayanma süresi söz konusudur. Genel olarak cansız yüzeylerde birkaç saat içerisinde aktivitesini kaybettiği kabul edilmektedir. Cansız yüzeylerdeki aktivite süresi yorumlanırken bulaşta sadece virüsün aktivitesinin devam etmesi değil, temasın süresi de önemli olduğu unutulmamalıdır.

Enfeksiyonun yaygın belirtileri solunum semptomları, ateş, öksürük ve dispnedir. Daha ciddi vakalarda, pnömoni, ağır akut solunum yolu enfeksiyonu, böbrek yetmezliği ve hatta ölüm gelişebilir.

Alınması gereken tedbirler aşağıda sıralanmıştır;

- Corona virüsü göz, burun ve ağızdan damlacık enfeksiyonu ile yayıldığı bilinmektedir. Eğer görünür bir öksürük, hapşırma ya da hastalık belirtileri varsa bu kişilerden en az bir metre mesafede uzak durmalı, temas söz konusu ise eller sabunla yıkanmalıdır. Bu kişilere maske vermek alınacak önlemlerden biridir.
- Eller en az 20 saniye boyunca su ve sabunla düzenli olarak yıkanmalı. Eğer su ve sabun bulunamıyorsa alkol bazlı dezenfektanlar kullanılmalıdır. Yıkanmamış ellerle gözlere, buruna ve ağıza dokunmaktan kaçınılmalıdır.
- Bu süreçte kalabalık ortamlardan mümkün olduğunca kaçınılmalıdır. Kalabalık ortamlarda elle temas edilen yüzeylere mümkün olduğunca az temas edilmelidir. Kalabalık ortama girerken ve çıkarken eller yıkanmalı / dezenfekte edilmelidir.
- Bağışıklık sistemini kuvvetlendirmek için düzenli uyku, düzenli beslenme ve bol sıvı tüketimine dikkat edilmeli.
- Virüsler objelerde 24 saate kadar yaşayabilir. Objelerdeki virüsten kurtulmak için sabun veya dezenfektan ile temizlenmelidir.
- Aşırı/Bilinçsiz kimyasal kullanımı elde ve vücuttaki florayı bozabileceğinden gereksiz kimyasal kullanımından kaçınılmalı, kimyasalların solunmamasına da dikkat edilmelidir.
- Antibiyotikler virüslere etki etmez, sadece bakterilere karşı etkilidir. Yeni Koronavirüs (2019-nCoV) bir virüstür ve bu nedenle enfeksiyonu önlemek veya tedavi etmek amacıyla antibiyotikler kullanılmamalıdır.
- Yiyecek, tabak, çatal, kaşık ve havlu paylaşımı yapılmaktan kaçınılmalıdır.
- Enfeksiyonu olan kişilerle yakın temastan, tokalaşmaktan uzak durulmalıdır.
- İş toplantıları için video konferans yöntemi vb. alternatif yöntemler kullanılmalıdır.

VAKA TANIMI VE VAKA YÖNETİMİ

Olası bir vaka durumunda Sağlık Denetleme Merkezi İl Sağlık Müdürlüğü ve 112 Komuta Merkezine bilgi verilmesi gerekmektedir.

Olası Vaka:

A:

• Ateş ve akut solunum yolu hastalığı belirti ve bulgularından en az biri (öksürük ve solunum sıkıntısı), VE • Klinik tablonun başka bir etiyoloji ile açıklanamaması VE • Semptomların başlamasından önceki 14 gün içerisinde yurt dışında bulunma öyküsü

VEYA

B:

• Akut solunum yolu hastalığı belirti ve bulgularından en az biri (öksürük ve solunum sıkıntısı), VE • Semptomların başlamasından önceki 14 gün içerisinde doğrulanmış COVID-19 vakası ile yakın temas eden

VEYA

C:

• Ateş ve ağır akut solunum yolu enfeksiyonu belirti ve bulgularından en az biri (öksürük ve solunum sıkıntısı), VE • Hastanede yatış gerekliliği varlığı (SARI)*, VE • Klinik tablonun başka bir neden/hastalık ile açıklanamaması *SARI à son 14 gün içinde gelişen akut solunum yolu enfeksiyonu olan bir hastada, ateş, öksürük ve dispne, takipne, hipoksemi, hipotansiyon, akciğer görüntülemesinde yaygın radyolojik bulgu ve bilinç değişikliği nedeniyle hastaneye yatış gerekliliği

Kesin Vaka:

Olası vaka tanımına uyan olgulardan moleküler yöntemlerle SARS-CoV-2 saptanan olgulardır.

Olası/Kesin COVID-19 vakalarının yönetimi Vaka Takip Algoritması'na göre yapılır.

Olası vaka tanımına uygun hastada alınan numunelerde mevsimsel solunum yolu virüsü saptanması ya da bakteriyolojik etken saptanması, SARS-CoV-2 varlığını ekarte ettirmez.

HCoV-229E, HCoV-OC43, HCoV-NL63 ve HKU1-CoV; mevsimsel solunum yolu virüsleri olup COVID-19'dan farklıdır.